

- 23 (1997) 334-354; Van der Heijden, *Huwelijk in Holland*, 253-256.
36. Yvonne Bleyerveld, *Hoe bedriechlijk dat die vrouwen zijn. Vrouwenlijsten in de beeldende kunst in de Nederlanden ca. 1350-1650* (Leiden 2000); id., 'De gevaren van vrouwenmacht. Vrouwenlijsten als thema in de beeldende kunst en literatuur', *Spiegel Historiael* 37 (2002) 212-217.
37. Vgl. over vrouwen als vroegmoderne ondernemers in de Republiek, Daniëlle van den Heuvel, *Women and Entrepreneurship. Female Traders in the Northern Netherlands, c. 1580-1815* (Amsterdam 2007).
38. GAR, ONA, inv.nr 245, p. 79 (18 november 1610).
39. GAR, ONA, inv.nr 59, akte 59, p. 192.
40. Zijn naam is niet aangetroffen in de begraafboeken op die jaren.
41. GAR, ONA, inv.nr 184, akte 171, p. 305. Bij zijn overlijden in januari 1646 heet Jacques Florijn diender van het Prinsenhof.
42. GAR, ONA inv.nr 120, akte 36, p. 77.
43. In Dordrecht ging op 5 maart 1600 de Bossche zilversmid en lettersteker Pieter Woutersz in ondertrouw met Grietgen Willem Jansdr. Hij sneed letters voor de lettergieter Gabriel Guyot te Rotterdam en komt in 1620 nog als zilversmid voor. Denkelijk een ander. Zie J.G.C.A. Briels, *Zuidnederlandse boekdrukkers en boekverkopers in de Republiek der Verenigde Nederlanden omstreeks 1570-1630* (Nieuwkoop 1974), 293-300, 552.
44. GAR, ONA inv.nr 68, akte 125, p. 445-448.
45. GAR, DTB, Trouwboek gereformeerd, f. 590.
46. GAR, ONA inv.nr 185, akte 142, p. 173; GAR, Huizenprotocol, Hofstraat, nr 915, noemt Pieter Woutersz als eigenaar tussen 28 mei 1631 en 7 mei 1632.
47. In GAR, ONA, inv.nr 109, akte 69, p. 105 (18 mei 1632) en inv.nr 323, akte 240, p. 631 (17 december 1635) komt een smid Pieter Woutersz voor, die in 1632 28 jaar oud blijkt en dus rond 1604 was geboren –een verschil van 25 jaar met Haesgen die rond 1579 geboren was. Dat maakt de identificatie onwaarschijnlijk.
48. GAR, ONA inv.nr 264, akte 492, p. 685.
49. Gezien de datum zou hij de Pieter Woutersz in de Opper kunnen zijn die op 20 maart 1639 werd begraven; GAR, DTB, inv.nr 59, Registers overledenen Weeskamer, index nr 270, p. 18.
50. *Een nieu waerachtighe Gheschiedenisse*, f. A iv.
51. R. Bijlsma, 'Rotterdams waterstad-nijverheid', *Rotterdamsch Jaarboekje* II:5 (1917) 45-54, hier 50-52.
52. GAR, ONA, inv.nr 27, akte 29, p. 57 (25 november 1614); inv.nr 60, akte 110, p. 367 (17 oktober 1623). Zie voorts GAR, ORA, nr 507, p. 444, 474 en 884 (1605); nr 508, p. 2 (14 januari 1608: vader en zoon, beiden lijndraaier); nr 509, p. 59 en 396 (belendingen, 1611).
53. GAR, Huizenprotocol, Pannekoekstraat, nr 2781.
54. GAR, ONA, inv.nr 30, akte 110, p. 164.
55. Lijsbeth kreeg op 15 februari 1602 een legaat van Jaepgen Jans: GAR, ONA, inv.nr 24, akte 75, p. 159.
56. GAR, ONA, inv.nr 47, akte 55, p. 79.
57. Ball, *Rotterdam 1600-1630*, 126, 176.
58. GAR, DTB, Trouwboek gereformeerd.
59. GAR, DTB, inv.nr 39, Begraven kerkmeesters, index nr 194, f. 8, en index nr 664, f. 22. Op 1 december 1630 hertrouwde Teuntgen Roches, weduwe van Lucas Jaspersz (GAR, DTB, Trouwboek gereformeerd); hij zal na 1619 dus zelf hertrouwd zijn met Teuntgen.
60. GAR, ONA, inv.nr 332, akte 59, p. 123.
61. K.E. Olsen & L.A.J.R. Houwen (red.), *Monsters*